

PASZTORÁLIS SEGÉDLET

a nagyszülők és idősek ötödik világnapjához

2025. július 27.

Nagy örömmel készülünk a nagyszülők és idősek ötödik világnapjának megünneplésére, egy olyan találkozóra, amely egyre megszokottabbá válik pasztorális programjaink között, s így évről évre egyre mélyebben gyökeret ver közösségeink életében. Ez az ötödik alkalom jelentős mérföldkövet jelent, annak jele, hogy az idősek értéke egyre tudatosabbá válik az Egyházban és a társadalomban.

A Ferenc pápa által erre az évre választott téma – **„Boldog, aki nem veszítette el a reményt” (vö. Sir 14,2)** –, a remény jubileumának összefüggésébe illeszkedik, és arra hív bennünket, hogy az idősokban ne csak a lelkipásztori gondoskodás címzettjeit, hanem a remény tanúit és az egyházi élet tevékeny szereplőit lássuk. Élet- és hittapasztalatuk értékes örökség, képes gazdagítani az új nemzedékeket és erősíteni a közösségi kapcsolatok szövetét.

A nagyszülők és idősek 2021-ben bevezetett világnapja hagyománnyá szilárdul, s arra neveli közösségeinket, hogy az időseket egyre inkább a középpontba helyezzék, nem rendkívüli vagy alkalmi, hanem megszokott és strukturális módon. Olyan pedagógia ez, amely megtanít bennünket, hogy felismerjük pótolhatatlan szerepüket, melyet az emlékezet őrzőiként, a hit tanúiként és az élet tanítóiként játszanak.

Idén, a reménység jubileuma alkalmából egy különleges szempontot szeretnénk hangsúlyozni: az Atya határtalan irgalmát mindenkinek meg kell tapasztalnia, azoknak is, akik egészségi okokból vagy életkoruknál fogva fizikailag nem tudnak zarándoklatra menni. Ezért a **lelkipásztori javaslatok** között találunk egy egyszerű jubileumi szertartást, amely olyan intézményekben végezhető, ahol idősek élnek. Ez a szertartás lehetővé teszi számukra, hogy elnyerjék a jubileumi búcsút, lelkileg az egyetemes Egyházhoz kapcsolódjanak, és felajánlják szenvedéseiket és imáikat.

Biztosak vagyunk abban, hogy ez a világnap alkalmat ad a generációk közötti párbeszéd megújítására, a szolidaritás kötelékeinek megerősítésére, és annak tanúsítására, hogy az Egyház befogadó otthon mindenki számára, különösen a legtörékenyebbek számára.

Tudatában annak, hogy az előző világnapok alkalmával milyen sokféle kezdeményezés született, s annak reményében, hogy az ötödik világnapot is ez jellemzi majd, az egyházközségek és egyházmegyék rendelkezésére bocsátjuk az idei logót, mely szabadon felhasználható.

Hogy minél szélesebb körben ismert legyen mindaz, amit ebből az alkalomból szerveztek, kérjük, értesítsetek bennünket a különböző kezdeményezésekről az anziani@laityfamilylife.va e-mail címen vagy közösségi csatornáinkon a #NonnieAnziani vagy az #ElderlyAndGrandparents hashtag használatával.

A lelkipásztori segédanyagok elérhetők a Világiak, Család és Élet Dikasztériumának honlapján: www.laityfamilylife.va

Annak reményében, hogy a nagyszülők és idősek ötödik világnapja hozzájárul a fiatalok és idősek közötti gyümölcsöző párbeszédhez, szeretettel üdvözlünk benneteket az Úrban.

Kevin Farrell bíboros

prefektus

Világiak, Család és Élet Dikasztériuma

✠ Dario Gervasi

titkár

Világiak, Család és Élet Dikasztériuma

Imádság a nagyszülők és idősek ötödik világnapjára

„Boldog, aki nem veszítette el a reményt” (Sir 14,2)

Milyen gyönyörűek ezek a szavaid, Uram!
Segíts bennünket, hogy a tőled származó reménnyel eltelve
folytassuk zarándoklatunkat az időben!
Segíts, hogy ebbe az egyre megosztottabb világba
a közösség reményét vigyük!
Segíts, hogy ebbe a háborúk által megsebzett világba
a béke reményét vigyük!
Segíts, hogy ebbe az elembertelenedő a világba
az idősek mosolyának szépségét vigyük!
Segíts, hogy gyengédséged emlékét hordozzuk
unokáink, szeretteink és mindazok számára, akikkel találkozunk!
Segíts, hogy ebbe a rólad megfélekező világba
az egyedül tőled származó új élet reményét vigyük!
Mert számodra, Uram, semmi sincs elveszve,
mert veled, Uram, minden újrakezdődik!
Ámen.

Pasztorális javaslatok

Javasoljuk, hogy a világnap megünneplése – a szokásos módon – két alapvető cselekvés köré szerveződjön:

1. az időseknek szentelt eucharisztikus liturgia ünneplése;
2. és a közösséghez tartozó egyedül élő idők meglátogatása.

A reménység jubileuma alkalmából javasoljuk, hogy az egyházközségek tagjainak bevonásával **segítsük elő, hogy minden idős ember – még azok is, akik ritkán hagyják el otthonukat – részt vehessenek a szentévi zárandoklatokon.**

Mindazok számára, akik fizikailag nem tudnak részt venni, a jubileumi búcsúnyerésre vonatkozó rendelkezések alapján javasoljuk, **hogy a lakóhelyükön tartsanak nekik jubileumi, szentévi ünnepséget.**

Egyedül élő idők meglátogatása

- Hogy a közelség és a vigasztalás üzenete, melyet a világnap ki akar fejezni, mindenkihez eljusson – azokhoz is, akik leginkább el vannak szigetelődve –, javasoljuk, hogy látogassátok meg közösségek magányos, idős tagjait, és adjátok át nekik a Szentatyának erre a világnapra írt üzenetét.
- A látogatással, mely a „kilépő Egyház” kézzelfogható jele, azt hangsúlyozzuk, hogy az idők, még a legmagányosabbak is, közösségeink középpontjában állnak.
- A látogatás azt a személyes és közösségi döntést nyilvánítja ki, hogy senkit sem hagyunk magára.
- A látogatás alkalmat adhat arra is, hogy ajándékot vigyünk, például virágot, és közösen elolvassuk a pápai üzenetet és a világnap imáját.
- A fiatalok és idők találkozása, valamint a belőle születő barátság nyilvánvalóvá teszi, hogy az Úr irgalma nemzedékről nemzedékre megmarad.

Felkészülés a világnapra az idősekkel

- Az idősek a világnap tevékenységeinek, programjainak fő címzettjei. A Szentatya üzenete nekik szól.
- Fontos, hogy minél több idős ember személyesen vegyen részt a világnap alkalmából tartott vasárnapi liturgián.
- A világnap alkalmat adhat arra, hogy az idősek és családtagjaik ismét hozzászokjanak a szentmisén való közös részvételhez az egész egyház-községgel együtt.
- Javasolhatjuk a plébániánkhoz vagy egyházi közösségünkhöz tartozó időseknek, hogy közösen elmélkedjenek a pápának a világnapra írt üzenetéről, melyet ki lehet osztani az összes résztvevőnek.
- Kíváncsú, hogy – akár a világnappal kezdődően – közös elmélkedést szervezzünk a közösségünkhöz tartozó idősek számára. Elmélkedési szöveggént Ferenc pápa idősekről szóló katekéziseit is használhatjuk.
- Kérhetjük az időseket, hogy külön imádkozzanak a fiatalokért és a békéért. A közbenjáró ima szolgálata az öregkor egyik voltaképpen kiemelése.
- A magányos időseknél tett látogatással a pápai üzenet azokhoz is eljuttatható, akik nem tudnak részt venni a közös programokon.

Felkészülés a világnapra a fiatalokkal

- Javasoljuk, hogy néhány héttel a világnap előtt hívjuk össze közösségünk fiataljait, hogy elmagyarázzuk nekik a világnap lényegét, és biztassuk őket, hogy minél több idős embert látogassanak meg.
- Javasoljuk, hogy a fiatalokat vonják be egy vagy több ünnepség szervezésébe saját közösségük idős tagjai számára.
- A világnap alkalmat adhat olyan találkozó szervezésére, amelyen meghallgathatják néhány idős hívő tanúságtételét.
- A fiatalok internetes kampányokat szervezhetnek a világnap tartalmának terjesztésére a #NonnieAnziani vagy az #ElderlyAndGrandparents hashtag használatával.

Liturgikus segédlet

- Július 27-én, vasárnap az egyik misét szenteljük a világnap megünneplésére a plébániánkhöz vagy közösségünkhöz tartozó nagyszülőkkel és idős emberekkel.
- Az idősök szentmisén való részvételének elősegítésére a közösség tagjai szervezzék meg az egyedül nehezen kimotozuló idősök szállítását.
- A szertartás során a plébánia vagy a közösség fiataljai átadhatják a Szentatya üzenetét a nagyszülőknek és idősöknek.
- Július 27-én, valamint az azt közvetlenül megelőző és követő napokon meg lehet szervezni a világnap liturgikus megünneplését a kórházakban és az időotthonokban, s ebbe bevonhatjuk az egyházközség többi tagját, hogy a mise minél ünnepélyesebb legyen.
- A világnapon bemutatott szentmiséken gyűjtött adományokat a közösséghez tartozó szegény idősök megsegítésére indított projektek támogatására fordíthatjuk.

Hívek könyörgése (javaslatok)

- Leó pápáért, hogy az Úr áldja meg és oltalmazza szolgálatát, és az általa vezetett Egyházért, hogy mind jobban a nagyszülők és az idősök befogadó otthonává váljon, kérjük Urunkat!
- Valamennyiünkért, idősökért, hogy továbbra is a jövőbe tekintsünk, s hogy tapasztalatainkkal és imáinkkal egy testvériesebb világ építésén fáradozzunk, kérjük Urunkat!
- A fiatalokért, hogy ajánlják fel az Úrnak életerejük kenyerét, ne tartsák meg azt maguknak, hanem adják át Istennek, hogy ő megsokszorozza, a világ pedig örvendezzen a fiatalok és idősök egymásra találásának túláradozó örömében, kérjük Urunkat!
- Valamennyiünkért, nagypapákért és nagymamákért, hogy a bölcsesség forrása lehessünk családunk számára, és megtanuljuk átadni a hit kincsét unokáinknak és az új nemzedékeknek, kérjük Urunkat!
- Az összes háború befejeződéséért a világon. Hogy megvigasztalja azokat, akik elvesztették szeretteiket, hogy gyógyulást adjon a sebesülteknek, hazatérést a foglyoknak, és segítsen, hogy mindenütt megtalálják a párbeszéd és a béke útjait, kérjük Urunkat!

Szentévi szertartás a zarándoklatra fizikailag képtelen idősöknek

Az Apostoli Penitenciária által kiadott *rendelkezés a bűcsúnyerés lehetőségeiről a 2025-ös rendes szentévben* kimondja: „Az igazán bűnbánó hívek, akik súlyos okból nem tudnak részt venni az ünnepélyes szertartásokon, zarándoklatokon és jámbor látogatásokon (mint főként az összes klauzúras szerzetes és szerzetesnő, az idősök, a betegek, a fogvatartottak, valamint azok, akik kórházban vagy más gondozóhelyen folyamatosan szolgálják a betegeket), ugyanilyen feltételek mellett elnyerik a *jubileumi bűcsút*, ha a jelen lévő hívekkel lélekben egyesülve – különösen, amikor a pápa vagy a megyés püspök szavait a médiában közvetítik –, saját otthonukban vagy bárhol, ahol akadályoztatás folytán vannak (például a kolostornak, a kórháznak, az idősök otthonának, a börtönnnek... a kápolnájában), elmondják a Miatyánkot, a hitvallást – bármely jóváhagyott változatában –, és a szentév céljainak megfelelő további imákat végeznek, felajánlva szenvedéseiket vagy életük nehézségeit.”

Ezt szem előtt tartva javasoljuk, hogy – a nagyszülők és idősök ötödik világnapja alkalmából, vagy az egyházmegye közössége vagy az idősök lakóhelyéül szolgáló intézmény számára jelentős időpontban – szervezzenek egy szertartást, hogy mindazok, akik fizikailag nem tudnak részt venni a jubileumi zarándoklatokon, megtapasztalhassák az Atya határtalan irgalmasságát.

- A szertartást egy pap vezesse, vagy egy diakónus, az intézmény káplánja, egy katekéta vagy valaki, aki általában a hely lelkipásztori gondozásával foglalkozik.
- A szertartást gondosan készítsék elő, lehetőleg kísérik énekek, és különös figyelmet fordítsanak arra, hogy az összes idős részt vehessen rajta.
- Szükség esetén legyen gondjuk arra, hogy a szertartás vezetője – a lelkipásztori gondoskodás valamelyik felelőssével – látogassa végig az összes olyan szobát, ahol az ágyukból kimozdulni képtelen idősök tartózkodnak.
- Mondják el velük a Miatyánkot, a hitvallást, adjanak nekik szentképet, egy imát vagy valamilyen tárgyat, amely emlékezteti őket a szentévi eseményen való részvételükre.
- Senkit sem szabad kizárni a szertartásból!
- A papok (az adott hely lelkeszei) biztosítsák, hogy a szertartáshoz közeli időszakban az idősök részesülhessenek a kiengesztelődés és az eucharisztia szentségében.

Nagyszülők
és Idősek
Világnapja
2025

Kezdőének

Bevezetés

A szertartás vezetője mondja:

Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében.

A résztvevők válaszolnak:

Ámen.

A szertartás vezetője mondja:

A reménység Istene,
aki a testté lett Igében
a Szentlélek működése révén
minden örömmel és békével eltölt bennünket a hitben,
legyen mindnyájatokkal!

A résztvevők válaszolnak:

És a te lelkeddel!

A szentév imája

A szertartás vezetője azt mondja:

Mondjuk el együtt azt az imát, amelyet Ferenc pápa erre a szentévre írt:

Atyánk, aki a mennyekben vagy,
a hit, amelyet fiadban, Jézus Krisztusban,
a mi testvérünkben adtál nekünk,
és a szeretet lángja,
amely kiáradt szívünkbe a Szentlélek által,
ébressze föl bennünk országod eljövételének
boldog reményét!

DICASTERIUM
PRO LAICIS, FAMILIA ET VITA

Dicastery for the Laity, the Family and Life
Palazzo San Calisto, 00120 Città del Vaticano
anziani@laityfamilylife.va +39 06 698 69 300 www.laityfamilylife.va

Kegyelmed alakítson át minket
az evangélium magvainak tevékeny földműveseivé,
hogy az emberiség és az egész világmindenség
bizakodóan várja az új eget és az új földet,
amikor a gonosz hatalmai már legyőzettek,
és örökre felragyog a te dicsőséged!

A jubileumi szentév kegyelme
élessze fel újra bennünk, a reménység zarándokaiban,
a mennyei javak utáni vágyakozást,
és árássa el az egész világot
Megváltónk örömével és békéjével!
Örökké áldott Isten,
tiéd legyen a dicsőség és a dicséret mindörökké!
Ámen.

Zsoltár

Elénekeljük vagy elmondjuk valamelyik zarándokzsoltárt, például:

- 15. zsoltár:** „Uram, a te hajlékodban ki lakhat?”
24. zsoltár: „Az Úré a föld és mind, ami betölti”
84. zsoltár: „Mily kedves a te hajlékod, Seregek Ura!”
95. zsoltár: „Jöjjetek, örvendezzünk az Úrnak”
122. zsoltár: „Örvendeztem, amikor azt mondták nekem”
136. zsoltár: „Adjatok hálát az Úrnak, mert jó hozzánk”

Isten ígéjének felolvasása

Az alábbi olvasmányt javasoljuk:

Szentlecke Szent Pál apostolnak a Rómaiaknak írt leveléből (5,1–5)

Testvéreim! Mivel a hit révén megigazultunk, békében élünk az Istennel, Urunk, Jézus Krisztus által. Átala jutottunk hozzá a hitben a kegyelemhez, amelyben élünk, és dicsekszünk a reménységgel, hogy az isteni dicsőség részei lehetünk.

De nemcsak ezzel, hanem még szenvedéseinkkel is dicsekszünk, mert tudjuk, hogy a szenvedésből türelem fakad, a türelemből kipróbált erény, a kipróbált erényből reménység. Reményünkben nem csalatkozunk, mert a nekünk aján-dékozott Szentlélekkel kiáradt szívünkbe az Isten szeretete.

Ez az Isten ígéje.

Elmélkedés

Követhetjük az alábbi szöveget, de válaszhatunk másik hasonlót is.

A nagyszülők és idősek ötödik világnapja idén a remény jubileumi évébe esik.

Néha összekeverjük a remény erényét azzal a jó eséllyel, hogy valami, amit lelkünkben dédelgetünk, meg fog történni. Például abban reménykedünk, hogy nem betegszünk meg, vagy hogy a kedvenc csapatunk győzni fog, és így tovább. Gyakran arról van szó, hogy olyan dolgokra várunk, amelyek jó eséllyel bekövetkezhetnek, de az is lehet, hogy nem. Vagy úgy gondolunk a reményre, mint egyfajta jövőre vonatkozó optimizmusra, az egyik jellemvonásunkra. De hogyan kell értenünk a keresztény reményt, azt, amelyről azt mondjuk, hogy isteni erény?

Szent Pál a Rómaiaknak írt levelében ír néhány dolgot a keresztény reményről. Azon elmélkedik, hogy min alapszik a keresztény remény. Ha a remény csak a saját erőnkön és emberi magatartásunkon alapulna, akkor okunk lenne kételkedni a remény szilárdságában. Mivel azonban Szent Pál a remény alapjának *Istennek a szívünkbe kiárasztott szeretetét* tartja, joggal mondhatjuk, hogy a remény a kegyelem műve, s ezért nem vall kudarcot. A mi feladatunk az, hogy befogadjuk, és hagyjuk, hogy a remény vezessen és támogasson bennünket.

Amikor hagyjuk, hogy a keresztény remény működjön életünkben, annak rendkívüli ereje van. A *Katolikus Egyház katekizmusa* ezt írja: „A remény erénye megfelel az Isten által minden ember szívébe oltott boldogságra törekvésnek; fölemeli az emberi tetteket indító várankozásokat, megtisztítja és Isten országa

felé irányítja azokat; megóv a kislelkűségtől; támogat minden elhagyatottságban; és kitágítja a szívet az örök boldogság várásában. A remény lendülete megőrzi a vak önszeretettől (egoizmustól), és elvezet a szeretet boldogságára” (KEK 1818).

Ismerhetünk olyan idős embert, aki ápolta életében a reményt: ő igazi fényt jelent a világ számára. Mert egy mosoly, egy szeretetteljes üdvözlés, egy bátorító szó mögött, amelyet egy idős ember intéz egy fiatalabbhoz, mintha egy nagyobb bölcsesség tükröződne, amely végső soron Istennek az időben megmutakozó hűségéről beszél. XIV. Leó pápa a nagyszülők és az idősek ötödik világnapjára írt üzenetében ezt írja: „Jézusnak, Sirák fiának a könyvében azt olvassuk, hogy *azoké a boldogság, akik nem veszítették el reményüket* (vö. Sir 14,2), ami arra utal, hogy életünkben – különösen, ha hosszú – sok okunk lehet arra, hogy inkább hátrafelé tekintsünk, mint a jövőbe. Mégis, ahogy Ferenc pápa írta utolsó kórházi tartózkodása alatt, »a testünk gyenge, de így sem akadályozhat meg semmi abban, hogy szeressünk, imádkozzunk, odaadjuk magunkat és a hitben a remény világító jelei legyünk egymás számára« (*Úrangyala*, 2025. március 16.). Olyan szabadságunk van, amelyet semmilyen nehézség sem vehet el tőlünk: a szabadság arra, hogy a szeressünk és imádkozzunk. Valamennyien mindig szerethetünk és imádkozhatunk.”

Az idősek, akik az idők során megtapasztalták Isten hűségét, egy olyan képességről tehetnek tanúságot a világnak, amely egyre ritkábbá válik korunkban: a holnapra reménnyel való tekintés képességéről!

Igaz, a világban sok olyan hely van, ahol ez nem történik meg, és az idősek, ahelyett, hogy megbecsülnék őket, a közös élet peremére szorulnak. A szentévet meghirdető bulla kiemelte ezt, amikor emlékeztetett: „Megérdemlik a remény jeleit az *idősek*, akik gyakran magányosnak és elhagyatottnak érzik magukat. Feladat a keresztény közösségnek és a polgári társadalomnak, hogy értékelje a kincset, amit jelentenek, élettapasztalatukat, életbölcsességüket, élethez való hozzájárulásukat; a keresztényeknek és a polgári társadalomnak együtt kell munkálkodniuk a nemzedékek közötti szövetségért. Külön gondolok a *nagyapákra* és *nagymamákra*, akik a hit és az életbölcsesség továbbadói a fiatalabb nemzedékeknek. Támogassa őket gyermekeik hálája és unokáik szeretete, akik gyökereket, megértést és bátorítást találnak bennük!” (*Spes non confundit*, 14).

Azzal a kívánsággal kell megünnepelnünk a nagyszülők és idősek ötödik világnapját, hogy a mindenkit megvilágosító reményből táplálkozva szeretnénk új-rakezdeni. Ahhoz, hogy az idősek életét valóban a maga teljes értékében megbecsüljük, fontos, hogy senki ne maradjon magára. Időseinkre úgy kell tekinte-

nünk, mint arra a drága kincsre, amely összeköti a nemzedékeket, és megmutatja, hogy Isten az úr az idők váltakozásában és minden korban.

Leó pápa emlékeztetett bennünket Szent Ágoston találó kijelentésére: „Éljünk jól, és az idők jók lesznek. Mi vagyunk az idők: amilyenek vagyunk, olyanok lesznek az idők” (*Mala tempora, laboriosa tempora, hoc dicunt homines. Bene vivamus, et bona sunt tempora. Nos sumus tempora: quales sumus, talia sunt tempora* – Szent Ágoston: *Nyolcvanadik beszéd*).

Ha képesek vagyunk megbecsülni és fel tudjuk használni mindazt, amire az idősebbek élő hite és szeretete tanít bennünket, akkor az előttünk álló idők bizonyosan *jobb idők lesznek!*

Hitvallás

Miatyánk

Imádság a nagyszülők és idősek ötödik világnapjára

Záróáldás

A hosszú élet megáldása

Irgalmasság Istene,
te hosszú élettél ajándékoztad meg e gyermekeidet,
kérünk, áldd meg őket,
add, hogy érezzék jelenlétéd édességét és erejét,
hogy a múltba tekintve örvendezzenek irgalmadnak,
a jövőbe tekintve pedig állhatatosak legyenek
a soha el nem múló reményben!
Tied a dicsőség és a dicséret mindörökké!

Záróének

A nagyszülők és idősek ötödik világnapjára írt pápai üzenet kiosztása

